

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Basic of tourist)

ประเภทและรูปแบบของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมีอยู่มากมายหลายลักษณะ และแต่ละกลุ่มมีคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริโภคการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นความชอบ ความสนใจ ความต้องการและอำนาจการซื้อ ดังนั้นการศึกษาถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการตลาด ในแง่ของการทำการตลาดท่องเที่ยว การทำ STP จะเป็นวิธีการวางแผนการตลาดเบื้องต้น โดยเริ่มจากการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) หรือแบ่งผู้บริโภคออกเป็นกลุ่มย่อยหรือแต่ละส่วนตลาด (Segment) จะทำให้ได้ตลาดเป้าหมาย (Market Target or Target Group) และนำมาสู่การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Positioning) ที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นลูกค้ากลุ่มเป้าหมายต่อไป

1. การจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยว และเกณฑ์การแบ่งประเภทนักท่องเที่ยว

นักวิชาการได้จัดแบ่งนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศหรือต่างประเทศออกเป็นหลายประเภท โดยมีเกณฑ์การแบ่งหลายเกณฑ์ด้วยกัน ทั้งนี้แต่ละกลุ่มหรือแต่ละประเภทมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันในเรื่องต่างๆ เช่น พฤติกรรมทางเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว การเลือกที่พัก การเลือกรูปแบบเดินทาง ดังนั้นจึงพอสรุปประเภทของนักท่องเที่ยวได้ ดังต่อไปนี้

1.1 จำแนกตามจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม

1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเอง (Individual or Independent Tourist) คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นการส่วนตัวหรือครอบครัวเดียว มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวเอง

รูป 1 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นส่วนตัว

2) นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (Group Tourist) คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นหมู่คณะตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ส่วนใหญ่จะใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวหรือจัดกันเองเป็นหมู่คณะใหญ่ๆ

รูป 2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ

1.2 จำแนกตามวัตถุประสงค์ท่องเที่ยว

1) นักท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือท่องเที่ยวในวันหยุด (Recreation Tourist) เป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดหรือเพื่อเที่ยวชมธรรมชาติ กลุ่มนี้นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง

รูป 3 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

2) นักท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี (Cultural Tourist) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาหาข้อมูลและความรู้ที่แปลกๆ ใหม่ ๆ ไปจากสังคมที่ตนอยู่ การไปชมนิทรรศการ การแสดงต่างๆ หรืองานประเพณี เป็นต้น

รูป 4 การท่องเที่ยวงานเทศกาลหรืองานประเพณีต่างๆ

3) นักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health Tourist) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อรักษาตัว เช่น การ

อาบน้ำแร่

รูป 5 นักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมารับบริการนวดแผนไทย

4) นักท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา (Sport Tourist) เป็นการเดินทางไปพักผ่อน เล่นกีฬา ตกปลา

เล่นเรือใบ และดำน้ำ เป็นต้น

รูป 6 นักท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา

5) นักท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาวิถีชีวิต (Lifestyle Tourist) เป็นการเดินทางโดยมี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อการเรียนรู้และศึกษาการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นต่างๆ ที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นของตน ในขณะเดียวกันก็ถือโอกาสท่องเที่ยวไปในที่นั้นๆ ด้วย

รูปที่ 7 การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตตามชุมชน

6) นักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาชาติพันธุ์มนุษย์ (Ethnic Tourist) เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยอาจไปพักอยู่ที่บ้านและใช้ชีวิตร่วมกับคนในบ้าน เพื่อศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนหรือชนชาติพันธุ์นั้นๆ

ภาพที่ 8 บ้านพักแบบโฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยว

7) นักท่องเที่ยวเพื่อการผจญภัย (Adventure Tourist) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน สร้างความตื่นเต้นท้าทายและประสบการณ์แปลกใหม่ให้กับชีวิต เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบความท้าทายเสี่ยงต่ออันตราย แต่ทั้งนี้ต้องมีระบบการดูแลความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วย

ภาพที่ 9 นักท่องเที่ยวเพื่อการผจญภัย

8) นักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (Conference of Seminar Tourist) เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการประชุมสัมมนาในขณะเดียวกันเมื่อมีเวลาว่างก่อนหรือหลังการประชุม ก็ถือโอกาสท่องเที่ยวไปด้วย นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อาจเป็นในรูปของการท่องเที่ยว MICE (Meeting Incentive Conference Exhibition)

ภาพที่ 10 นักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา

1.3 จำแนกตามลักษณะการเดินทาง เช่น การเดินทางทางบก (Land Travel) การเดินทางทางน้ำ (Marine Travel) และการเดินทางทางอากาศ (Air Travel)

1.4 จำแนกตามสภาพภูมิประเทศ ได้แก่

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ (Domestic Tourist or Domestic Visitor) หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากภูมิลำเนาที่อยู่ของตนไปยังจังหวัดอื่นหรือระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด

2) นักท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น (Local Tourist or Local Visitor) หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นของตนเองหรือไปยังท้องถิ่นใกล้ๆ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ (International Tourist or International Visitor) หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากภูมิลำเนาของตนไปยังประเทศอื่นๆ

1.5 จำแนกตามอายุ ได้แก่

1) นักท่องเที่ยวเยาวชน (Youth Tourist) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นิยมการเดินทางแบบผจญภัย ตื่นเต้น แต่มีค่าใช้จ่ายไม่มากนัก ไม่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น เช่น การเดินทางไปได้เขา ล่องแก่ง เทียวป่า เป็นต้น

2) นักท่องเที่ยววัยทำงาน (Working Tourist) ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความสะดวกสบาย สถานที่สวยงาม หาความสุข ความเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน

3) นักท่องเที่ยวสูงอายุ (Elderly Tourist) นักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตบั้นปลายแสวงหากำไรชีวิต โดยการเดินทางไปท่องเที่ยว จึงมีความต้องการที่จะไปในแหล่งที่มีความสะดวกสบายพร้อมที่พักชั้นหนึ่ง และการเดินทางที่ไม่ลำบากมากนัก ทุกอย่างจัดไว้พร้อมไม่ต้องเตรียมการสิ่งใดไปอีก

1.6 จำแนกตามเพศชายและหญิง (Male and Female)

1.7 จำแนกตามฐานะทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจหรืออำนาจการซื้อ ได้แก่

1) นักท่องเที่ยวประเภทหรูหราหรือนักท่องเที่ยวที่มีฐานะดี (Luxury In - Tourist) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง ต้องการบริการที่หรูหรามีมาตรฐานสูง ซึ่งจะไม่เกี่ยงเรื่องค่าใช้จ่าย แต่ขอให้มีความสะดวกสบาย มีความเป็นอยู่ที่สุขสบายเหมือนอยู่บ้านตนเอง นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักจู้จู้จุกจิก เอาใจยากแต่จ่ายไม่อั้น

2) นักท่องเที่ยวประเภทระดับกลาง (Middle Class Tourist) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ปานกลาง นิยมท่องเที่ยวในที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ราคาไม่สูงมากนัก ไม่เรื่องมาก ไม่เรียกร้อง นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะดูแลไม่ยากเนื่องจากปรับตัวได้ง่าย อารมณ์ดีมุ่งเน้นความสนุกสนาน

3) นักท่องเที่ยวประเภทระดับมวลชนหรือแบบประหยัด (Mass Tourist) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุด อาจเป็นพวกเยาวชน นักเรียน นักศึกษา หรือผู้มีรายได้น้อย มีเงินเดือนประจำที่ไม่มากนัก แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายน้อย บริการแบบพื้นๆ ธรรมดาๆ มุ่งเน้นราคาถูก สนุกสนาน นักท่องเที่ยวประเภทนี้มีอัตราการขยายตัวมากขึ้น ธุรกิจท่องเที่ยวจะได้กำไรต่อหน่วยน้อย แต่มีรายได้จากกลุ่มนี้

มากๆ

1.8 จำแนกตามรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

1) **นักท่องเที่ยวที่เดินทางในวันหยุด (Holiday-maker)** เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากสังคมเมือง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ชอบซื้อของที่ระลึก ชอบถ่ายรูป และพยายามจะท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด เพื่อให้คุ้มค่ากับการเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุด

2) **นักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางสังคมสูง (Jet-setter)** เป็นนักท่องเที่ยวที่มีฐานะการเงินดี ทางสังคมดี ร่ำรวย มีความสามารถในการจับจ่ายสูง นิยมท่องเที่ยวในสถานที่หรูหรา มีชื่อเสียง แสดงถึงความเป็นผู้มีรสนิยม ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่สนใจศึกษาแหล่งท่องเที่ยว สนใจเพียงแต่ความสวยงาม สะดวกสบายและหรูหราเท่านั้น

3) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจ (Businessman)** เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบสมาคมกับคนในอาชีพเดียวกัน หรือต่างอาชีพที่มีประโยชน์ นิยมชีวิตที่สะดวกสบาย หรุกรหา มีอำนาจซื้อสูง ชอบท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทันสมัย

4) **นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้อพยพ (Migrant)** เป็นนักท่องเที่ยวที่มีปัญหาในการเดินทาง เข้าใจสภาพแวดล้อมของสังคมท้องถิ่น ปรับตัวได้ช้า แต่ชอบท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน

5) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักสำรวจ (Explorer)** เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจสภาพแวดล้อม ชอบศึกษาเก็บเกี่ยวข้อมูลและประสบการณ์จากที่ไปเยือน ไม่สนใจซื้อของที่ระลึก เดินทางเองตามลำพัง ไม่ใช่มีแค่เทศก์

6) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักอนุรักษ์ (Conservationist)** เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางด้วยตนเอง ชอบถ่ายรูป สนใจสภาพแวดล้อมดั้งเดิม ศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและวิถีชีวิตเดิมๆ ของสังคมที่ไปเยือน

7) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักสอนศาสนา (Migrant)** เป็นนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจ กับคนในสังคมที่ไปเยือน พยายามจะเผยแผ่ศาสนาของตน ไม่แสวงหาความสุขทางโลกแต่พยายามจะสร้าง ความหมายให้กับชีวิต ทำประโยชน์ให้กับศาสนา ใช้ชีวิตอย่างสมถะ นิยมขี่จักรยานหรือเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ

8) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาต่างชาติ (Overseas Student)** เป็นนักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตในสถานที่นั้นๆ เป็นเวลานาน ศึกษาสังคมได้อย่างลึกซึ้ง ชอบทดลองอาหารท้องถิ่น กินอยู่และท่องเที่ยวแบบคนในท้องถิ่น

9) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักมานุษยวิทยา (Anthropologist)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบสำรวจสถานที่ต่างๆ ด้วยตนเอง ชอบถ่ายรูปและสังเกตสิ่งแวดล้อมด้วยความสนใจ แต่ไม่ซื้อของที่ระลึก นิยมเก็บเป็นความทรงจำโดยผ่านการบันทึกในรูปแบบต่างๆ ทั้งภาพ เสียง และการจดบันทึก

10) **นักท่องเที่ยวที่เป็นพวกแบกเป้ (Back Packer)** เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจสภาพแวดล้อม ไม่ฟุ่มเฟือยหรือหรูหรา พักโรงแรมเล็กๆ ราคาถูก แต่งตัวตามสบาย นิยมเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ล้มลอง

อาหารท้องถิ่นหรืออาหารราคาถูก

11) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักแสวงบุญ (Religious Pilgrim)** เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางเพื่อแสวงหาความหมายของชีวิต ไม่ใช่ชีวิตหรูหรา ชอบที่จะท่องเที่ยวไปตามลำพังตามสถานที่ต่างๆ ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ทั่วไป ศึกษาชีวิตผู้คนและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส

12) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักกีฬาต่างชาติ (International Athlete)** เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาท่องเที่ยว จึงนิยมเดินชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญๆ ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก บางกลุ่มอาจชอบเที่ยวแหล่งบันเทิงยามราตรีเพื่อผ่อนคลายความเครียดและปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบ ระเบียบระมัดระวังตัว ไม่ทำตัวแปลกแยกจากคนในท้องถิ่น

13) **นักท่องเที่ยวที่เป็นนักข่าวต่างชาติ (Overseas Journalist)** เป็นนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางตามลำพังในขณะท่องเที่ยว ชอบสำรวจสถานที่ ช่างสังเกต ถ่ายรูปและเก็บภาพต่างๆ ที่พบเห็น

14) **นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มประชุมสัมมนาระดับนานาชาติ (MICE)** นักท่องเที่ยวประเภทนี้ จะชอบท่องเที่ยวและถ่ายรูปกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหรือมีชื่อเสียงของเมืองนั้นๆ และชื่นชอบการซื้อสินค้าท้องถิ่นของที่ระลึก นิยมใช้เวลาว่างจากการประชุมไปเที่ยว ซ้อปิง ศึกษาวิถีชีวิตเรียนรู้ความเป็นอยู่ และจะมีผู้ติดตาม เช่น เลขานุการ สามี ภรรยา บุตร หรือพี่น้องร่วมเดินทางไปด้วย จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เพื่อรองรับกลุ่มคนเหล่านี้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำชมแหล่งท่องเที่ยว การเรียนทำอาหาร การชมการสาธิตกระบวนการผลิตสินค้า ของที่ระลึกต่างๆ เป็นต้น

1.9 จำแนกตามจิตวิทยาการท่องเที่ยว ได้แก่

1) **นักท่องเที่ยวที่เน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Psychocentric)** นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นิยมท่องเที่ยวในแหล่งที่คุ้นเคยและชื่นชอบเท่านั้น ไม่สนใจของใหม่ และไม่ชอบทดลองสิ่งใหม่ๆ จะเน้นท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมสะดวกสบาย ทั้งที่พัก อาหาร การเดินชมบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

2) **นักท่องเที่ยวที่เน้นตัวเองปานกลาง (Near-Psychocentric)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความเป็นกึ่งกลางระหว่างกลุ่ม เน้นตัวเองกับกลุ่มเดินสายกลาง เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบเดินทางท่องเที่ยวไปในแหล่งที่รู้จักดี คุ้นเคย แต่จะทดลองสิ่งใหม่ๆ ได้ถ้าไม่มีสิ่งที่คุ้นเคย

3) **นักท่องเที่ยวที่เน้นเดินทางสายกลาง (Mid-centric)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้ดี แต่จะอยู่ในระหว่างกลางๆ สำหรับการท่องเที่ยวรูปแบบเดิมๆ กับรูปแบบใหม่ๆ อาจเที่ยวแบบผจญภัยที่ไม่เสี่ยงมากนักแต่ก็ชอบที่จะทดลองสิ่งใหม่ๆ สิ่งท้าทายบ้าง ไม่ต้องสะดวกสบายมากนัก แต่ก็ชอบลำบาก

4) **นักท่องเที่ยวที่เน้นความหลากหลายปานกลาง (Near-Allocentric)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อยู่ระหว่างกลุ่มสายกลางกับกลุ่มความสนใจหลากหลาย มักสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นพร้อมหรือเจริญเติบโต เป็นที่รู้จักแต่อาจไม่ต้องมีชื่อเสียงมากก็ได้

5) **นักท่องเที่ยวที่เน้นความสนใจหลากหลาย (Allocentric)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกับแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบหลากหลาย ชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ ชอบผจญภัยอย่าง

มาก ชอบศึกษาของใหม่ๆ อยากรู้อยากเห็น จึงชอบเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ที่ไม่เคยไปไม่เคยเห็นหรือไม่ค่อยมีใครรู้จัก

1.10 จำแนกตามแบบแผนชีวิต แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) **นักท่องเที่ยวกลุ่มรักสนุก (The Hedonist)** เป็นกลุ่มที่ชอบความสนุกสนาน ใช้เวลาว่าง ในการท่องเที่ยวทั้งค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ใช้จ่ายอย่างไม่อั้น และใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานที่แตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน

2) **นักท่องเที่ยวกลุ่มนิเวศนิยม (The Ecological Person)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวไปตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ไม่ปรุงแต่งมากนัก ต้องการความสะอาดขั้นพื้นฐานเท่านั้น และอยากสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเพื่อเป็นการผ่อนคลายและสร้างความสดชื่นให้กับชีวิต

3) **นักท่องเที่ยวกลุ่มประโยชน์นิยม (The Utilitarian)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มุ่งประโยชน์จากการใช้จ่ายเงินในการเดินทางท่องเที่ยว คำนึงถึงความคุ้มค่าของเงินที่จ่ายไปเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะมีการวางแผนการเดินทางงบประมาณค่าใช้จ่ายและประโยชน์ที่ได้รับไว้ล่วงหน้าเสมอ และอยู่ใต้อิทธิพลของวิธีการตลาด ทั้งนี้จะวางแผนท่องเที่ยวโดยอาศัยข้อมูลจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์หรือแผนการ ส่งเสริมการตลาด (Promotion) ของธุรกิจท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังได้มีการจำแนกประเภทนักท่องเที่ยวในประเทศตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนไทยไว้ ดังนี้

(1) **นักท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์ (Weekend Travel)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ อาจเป็นแบบไปเช้าเย็นกลับ หรือแบบพักค้างคืน 2 วัน 1 คืน

(2) **นักท่องเที่ยวแบบวันหยุดยาว (Long Weekend)** หรือเป็นวันหยุดนักขัตฤกษ์ กลุ่มนี้นิยมวางแผนท่องเที่ยวล่วงหน้าและทำการจองท่องเที่ยวอื่นๆ ก่อนเดินทาง โดยใช้เส้นทางท่องเที่ยวที่ไกลจากถิ่นพำนัก

(3) **นักท่องเที่ยวแบบเทศกาล (Event or Festival Travel)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวตามงานเทศกาลที่มีชื่อเสียงของจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งจะมีให้เที่ยวได้ทุกเดือนหมุนเวียนไปตามจังหวัดต่างๆ หรือภาคต่างๆ

(4) **นักท่องเที่ยวแบบฤดูกาล (Season Travel)** เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในฤดูกาลต่างๆ ของไทย สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ดังนี้

- นักท่องเที่ยวฤดูหนาว (Winter) ในช่วงฤดูหนาวนี้ผู้คนนิยมไปท่องเที่ยวในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เนื่องจากมีอากาศหนาวเย็น โดยเฉพาะตามภูเขาหรือดอยต่างๆ ตลอดจนบนพื้นที่สูงหรือเป็นสถานียอดนิยมพื้นที่สูง เพื่อชมความสวยงามของทะเลหมอก ดอกไม้และพืชเมืองหนาว

- นักท่องเที่ยวฤดูร้อน (Summer) ในช่วงฤดูร้อนผู้คนนิยมไปชื่นชมกับความงาม ของทะเลทั้งทะเลด้านตะวันออก ฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน อาจเป็นการไปพักผ่อนตามเกาะต่างๆ ดำน้ำ ชมปะการังที่ขึ้นชื่อของโลกและอยู่ในประเทศไทย

- นักท่องเที่ยวฤดูฝน (Rainy) ในช่วงฤดูฝนอาจมีอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวอยู่บ้าง แต่พบว่ามือนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชื่นชอบป่าและน้ำตก อาจเป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพืชพันธุ์ที่อุดมสมบูรณ์ในช่วงฤดูฝน น้ำตกที่มีน้ำมากและแรงจะมีล่องแก่ง ล่องแพ สร้างความท้าทายสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัย

2. รูปแบบนักท่องเที่ยว

ในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ ของพฤติกรรมของการเดินทาง ดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยว (Tourists) คือบุคคลซึ่งซื้อรายการนำเที่ยวเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยว

2.2 นักเดินทาง (Travelers) คือบุคคลซึ่งจัดการการเดินทางด้วยตนเอง เช่น ซื้อตั๋วเครื่องบิน และจองที่พักเอง กำหนดสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ เช่น

1) นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม (Group Tour หรือ Escort Tour) คือบุคคลที่เดินทางท่องเที่ยวกันเป็นกลุ่มจำนวนมาก ดำเนินการท่องเที่ยวในรูปแบบเดียวกัน ท่องเที่ยวด้วยกัน พักด้วยกัน เป็นต้น

2) นักท่องเที่ยวอิสระ (Individual Tourist) คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเองโดยอิสระ เดินทางคนเดียว จัดการทุกอย่างด้วยตัวเอง อาจท่องเที่ยวโดยใช้มัคคุเทศก์หรือไม่ใช้มัคคุเทศก์ก็ได้

ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวประเภทใด รูปแบบใด ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและศึกษาพฤติกรรมในแต่ละรูปแบบแต่ละประเภท เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ดังนั้นก่อนที่จะศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจึงต้องรู้จักประเภทของนักท่องเที่ยวให้ถ่องแท้เพื่อให้รู้ถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวประเภทนั้นๆ และนำไปสู่การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเหล่านั้นจนถึงการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่รองรับความนิยมตอบสนองความต้องการได้เหมาะสม ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวต่อไป